

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

ІННОВАЦІЇ В СУДНОБУДУВАННІ ТА ОКЕАНОТЕХНІЦІ

XI Міжнародна науково-технічна конференція

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ ЧАСТИНА II

24 – 25 вересня 2020 р.

*Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
просп. Героїв України, 9*

Миколаїв • НУК • 2020

УДК 001.895:629.5
І 66

ОРГАНІЗАТОРИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМПАНІЯ «АМІКО ГРУПП»
ПІВДЕННИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАН УКРАЇНИ І МОН УКРАЇНИ
МОРСЬКЕ ІНЖЕНЕРНЕ БЮРО
АТ «ЗАВОД «ЕКВАТОР»
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ УКРАЇНИ
У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
АСОЦІАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ УКРАЇНИ
ДП «ДОСЛІДНО-ПРОЕКТНИЙ ЦЕНТР КОРАБЛЕБУДУВАННЯ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ»
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БАТУМСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАВІГАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ГРУЗІЯ)
ХАРБІНСЬКИЙ ІНЖЕНЕРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (КИТАЙ)
УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ ЦЗЯНСУ (КИТАЙ)
ШАНЬДУНСЬКИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (КИТАЙ)
ГДАНЬСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
ЗАХІДНО-ПОМЕРАНСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
КОШАЛІНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)

**Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.
Претензії до організаторів не приймаються.**

Відповідальний за випуск:
Блінцов Володимир Степанович

І 66 **Інновації** в судобудуванні та океанотехніці : Матеріали XI Міжнародної науково-технічної конференції, в 2 ч. — Ч. 2. — Миколаїв : НУК, 2020. — 414 с.

У збірнику наведені матеріали XI Міжнародної науково-технічної конференції «Інновації в судобудуванні та океанотехніці». Збірник становить інтерес для наукових працівників, викладачів, інженерів та студентів.

УДК 001.895:629.5

ISBN:978-966-321-XXX-X

© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2020

УДК 167.7

ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ ГЛОБАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СУСПІЛЬСТВА

Недорода В.М., аспірант кафедри екологічної та техногенної безпеки, Патлайчук О.В., к.ф.н., доц. каф.

філософії та культурології, Ступак О.П., ст.викл.каф. філософії та культурології

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Україна, Миколаїв

nedorodavlad@gmail.com, 0000-0002-1448-3360, olga.stupak@nuos.edu.ua

Анотація. Технічний прогрес має дві протилежні іпостасі наслідків в картині сьогодення й майбутнього людства. І тільки від колективного людського розуму, від продуманості і злагодженості дій урядів, освітніх і громадських організацій усього світу залежить, який результат технічного прогресу побачать нащадки. В роботі розглянуті глобальні проблеми як соціально-економічне явище, їх масштабність розповсюдження та складність зусиль, спрямованих на їх подолання.

Ключові слова: глобалізація, екологія, глобальні проблеми сучасності.

Зіткнення з «глобальними проблемами» є одним з наслідків процесу глобалізації та загального, різностороннього розвитку людства. Загальнолюдські проблеми, будучи результатом протиріч суспільного розвитку, не виникли раптово і тільки сьогодні. Деякі з них, як, наприклад, проблеми війни і миру, здоров'я, - існували і раніше, були актуальні в усі часи. Інші глобальні проблеми, як, наприклад, екологічні, з'являються пізніше в зв'язку з інтенсивним впливом суспільства на природне середовище.

До глобальних проблем сучасності сьогодні відносяться: - екологічна криза (включаючи проблему глобального потепління); - проблеми виснаження ресурсів (включаючи брак прісної води і продовольства); - демографічна криза (включаючи проблему перенаселення планети, проблему міграції); - боротьба з бідністю (включаючи боротьбу з голодом і хворобами); - відвернення термоядерної війни (включаючи загрозу глобальної екологічної катастрофи); - загроза світового тероризму; - проблеми генної інженерії та біоетики, а наразі - біозагрози у вигляді вірусів, які спричиняють пандемії.

Наведений перелік показує, що всі глобальні проблеми, що стоять перед людством, за своєю суттю взаємопов'язані і можуть бути вирішені тільки в комплексі.

Всі вони взаємопов'язані і накладаються одна на одну, пронизуючи увесь планетарний соціальний організм. Серед глобальних проблем особливо виділяється небезпека глобальної екологічної катастрофи, що поставила людство перед необхідністю виробити програми виживання. Це обумовлено тим, що рішення екологічної проблеми в певному сенсі є необхідною умовою вирішення всіх інших.

Людство в своєму прагненні до все більшого комфорту трансформувало потребу від необхідності до корисності, від корисності до бажання, від бажання до примхи, престижу та т. ін., тобто перевела потребу з об'єктивної категорії в суб'єктивну. [5]

Оскільки глобальні проблеми перебувають у складному взаємозв'язку і взаємозалежності, - це означає, що рішення однієї якоїсь проблеми, передбачає врахування впливу на неї комплексу інших проблем. Завдання філософської думки, науки, помічати нові глобальні проблеми і виробляти відповідну політику їх вирішення, не відстаючи, а випереджаючи тенденції розвитку сьогоденного світу, бо, як казав Томас Манн, ідеї сьогодні - це дії завтра.

Разом з тим, розвиток сучасного світу настійно вимагає не тільки пильної уваги до глобальних проблем, їх вивчення і обговорення світовою спільнотою, а й своєчасного практичного вирішення. Необхідний комплексний аналіз цих проблем всією системою наукового знання. Це пов'язано з тим, що глобальна проблематика вимагає одночасного розгляду в біосфері, техносфері і соціосфері, причому на різних рівнях її аналізу і рішення в кожній з названих сфер.

Загальні підходи в аналізі та вирішенні глобальних проблем аж ніяк не виключають відмінність варіантів конкретних шляхів і способів їх вирішення. Потрібно точно знати, що суспільству заборонено природою, що може порушити стабільність природного світу, руйнувати умови, при яких люди впевнено можуть жити і будувати свою цивілізацію. Треба зрозуміти, якою має бути ця цивілізація - реальність, що відповідає зростаючим потребам людини і обмежених можливостей природи.[2]

Також важливо відмітити соціокультурні та інтерсоціальні зміни. У сучасному світі, в процесі інтенсивного формування світових ідеологій, міжнародних організацій, транснаціональних корпорацій, масових комунікацій та мережі Інтернет розширюються повсякденні взаємодії, збільшується доступ до створених в різні епохи предметів мистецтва, образам життя, технологіями. Це призводить до порушення звичної стабільності

повсякденному житті, до вироблення загально-утилітарних поведінкових моделей, що змінили механізми «соціального наслідування минулого» і усталених форм соціальних зв'язків.

У сучасному світі ціннісно-смысловому мисленню протиставлено технологічне та інформаційне, де гонитва за новою інформацією та знаннями для забезпечення нею позбавляє індивіда смислової спрямованості. Коли надходить нова інформація, людина не встигає, та в цьому вже немає необхідності, проаналізувати і зберегти отримані і вже використані знання - вона націлена на пізнання нового, майбутнього, так стрімко насувається потоку інформації, що в результаті він позбавляє суб'єкта минулого, роблячи основним часом сучасності час теперішній.

Заперечення минулого руйнує основи культурного і соціокультурного процесів, не дає можливості будувати плани на майбутнє через хаотичності і нестійкості його складових, тому людина свідомо намагається піти від будь-якого прогнозування, відгороджуючись інтересами тільки існуючого «сьогодні».[1; 4]

Виокремлюючи певні шляхи подолання глобальних проблем людства, варто зупинитися саме на екологічній сфері, адже попри важливість вирішення інших, збереження екології є першочерговим. Як вказувалося, наразі нагально актуальним є питання про роль і місце людини в системі природних взаємин і, в підсумку, про шляхи еволюції природи і людини, еволюції суспільства. Полем, на якому розгорталися всі ці події, була, звичайно, свідомість людини, так як всі сторони ставлення до природи і взаємодії з нею були свідомо зроблені людиною на основі досвіду попередніх поколінь і власного розуміння, які формують по ходу подій план поведінки.

Екологічна свідомість - найважливіший компонент екологічної культури, який об'єднує всі види і результати матеріальної і духовної діяльності людей, спрямований на досягнення оптимальної взаємодії суспільства і природи, на екологізацію матеріального і духовного життя суспільства. Слід зазначити, що цей атрибут суспільства є ціннісно-нейтральним. Таким чином, екологічну свідомість можна назвати «позитивним» виявом екологічної культури, який зазвичай намагаються вимірювати у континуумі «високий - низький» рівень. [3]

Наразі наявний низький рівень екологічної свідомості, зокрема, в нашій країні, який пояснюється наступними чинниками. По - перше, це низька громадянська активність українців. Це характерна особливість суспільств усіх пострадянських країн, що підтверджується соціологічними дослідженнями. Друга причина, зумовлена економічним станом нашої країни, що визначив пріоритетність стурбованості нашим населенням скоріше матеріальним забезпеченням своїх сімей, їх безпеки, а не екологічного стану довкілля. По-третє, слід сказати про недостатню розвиненість екологічного руху в нашій країні, і його зв'язків із суспільством.

Всю попередню історію можна розглядати в екологічному сенсі як процес накопичення тих змін в науці, техніці і в стані навколишнього середовища, які, врешті-решт, переросли в сучасну екологічну кризу. Екологічна проблема поставила людство перед вибором подальшого шляху розвитку: чи бути йому, як і раніше, орієнтованим на безмежне зростання виробництва або це зростання має бути узгоджений з реальними можливостями природного середовища і людського організму, сумірний не тільки з найближчими, а й з віддаленими цілями соціального розвитку.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

- [1] Йонас, Г. (2001). *Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації*. Київ: Лібра.
- [2] Кисельов, М.М., & Гардашук, Т.В., & Зарубицький К.Є. (2005). *Екологічні виміри глобалізації: Монографія*. Київ: ПАРАПАН.
- [3] Мочерний, С.В. (2010). *Глобальні проблеми людства*. Київ: Академія.
- [4] [Хесле, В.](#) (1992). *Філософія і екологія*. Москва: Ками.
- [5] Чумаков, А.Н., (2005). *Глобализация. Контуры целостного мира: Монография*. – Москва: ТК Велби.

Nedoroda V., Patlaichuk O., Stupak O.

Philosophical analysis of global problems of society

Text of the annotation. *Technological progress has two opposite types of consequences on the reality of the present and the future of mankind. And it is only from the cooperative efforts, from the thoughtfulness and coherence of the actions of governments, educational and public organizations around the world, what the result of technological progress will be seen by posterity. This work considers global problems as a socio-economical phenomenon, their scale of distribution and the complexity of efforts to overcome them.*

Keywords: globalization, ecology, global problems